

THẦY GIÁO CỦA TÔI

Nguyễn Văn Hiếu

Đến trường buổi sáng nay tràn lên những sợi nắng dài trên thảm cỏ hớp những giọt sương long lanh. Bầu trời cho tôi vững bước cùng đi tới niềm trong sáng ngất ngây. Ngày đi học đưa tôi về bên tuổi nhỏ những ngày xưa lắm như một bài văn xuôi rất êm và thơ mộng của Thanh Tịnh: "*Buổi mai hôm ấy, một buổi mai đầy sương thu và gió lạnh, mẹ tôi âu yếm nắm lấy tay tôi dẫn đi trên con đường làng dài và hẹp. Con đường này tôi đã quen đi lại lắm lần. Cảnh vật chung quanh đều thay đổi vì chính lòng tôi đang có sự thay đổi lớn. Hôm nay Tôi Đi Học...*"

Bài văn này người thầy dạy tôi bắt phải học thuộc lòng. Tôi nghĩ học thuộc thơ, sao lại phải học thuộc lòng văn xuôi? Rồi thầy trả lời chung cho cả lớp: Các em hãy học thuộc lòng và trân quý nó sau này! Thì ra người thầy muốn vẽ lại và thổi lên đời đời mắt thơ ngây chúng tôi những ánh mắt ngời thiên hương. Bây giờ còn lại những điểm hẹn niềm vui giữa muôn phương bước về tuổi thanh xuân bình yên.

Khi trở lại khu phố xưa, tìm lại những nét tinh anh còn vang mãi với thời gian, bỗng nhiên tôi muốn gọi tên người thầy của tôi. Nhưng bây giờ người thầy giáo của tôi rất nhỏ, tên Đinh Phương Thảo, là con trai của một người bạn năm nay bốn tuổi rưỡi. Cậu ta không đẹp, cũng ít nói, lúc thường không cho cha mẹ giết gà, làm cá, lương thiện vô cùng. Nhưng đối với những khách đến nhà lại không quan tâm, cứ tỉnh bơ mà còn ra vẻ nghịch ngợm. Mới đầu gặp cậu ta, tôi chỉ nói vài lời bông đùa cho vui, sau đó không dám lờn mặt, xong nhận cậu ta là thầy giáo. Nhiều người bảo tôi, nhận thằng nhãi con bốn tuổi rưỡi làm thầy giáo là điên hoặc nói giỡn sao đâu đó! Nhưng tôi kể lại về chuyện vua Ba Tư Nặc ở xứ Ấn Độ ngày xưa rất ngang tàn và độc ác; một hôm gặp Đức Phật đang đi khát thực tuổi còn rất trẻ, vua Ba Tư Nặc coi thường và nói: "Ông còn trẻ mà xuất gia có làm được gì đâu? Đức Phật đã ôn tồn nói: "Thưa vua Ba Tư Nặc, đứng giữa những muôn vàn sóng xô, có những cái rất nhỏ đã tạo nên

những chuyện không sao nghĩ bàn được: Một con rắn nhỏ cắn chết người. Một tàn lửa nhỏ làm cháy khu rừng. Một giọt nước nhỏ làm mòn tảng đá kia. Một luồng gió nhỏ làm rít lạnh căn nhà ấm êm. Một hoàng tử nhỏ sẽ trị vì thiên hạ, và một tỳ kheo nhỏ là đấng tuệ trên đường giải thoát vòng sinh tử. Nghe đến đó vua Ba Tư Nặc cung kính lễ bái và về sau qui y với Đức Phật.

Đến một chàng rất trẻ ốm yếu, bệnh hoạn được gửi đến một vùng biển chỉ nằm nghe từng cơn sóng vỗ, những cơn gió ướn đằm theo cùng nắng hanh, những đêm trăng thanh vắng của vùng Địa Trung Hải. Tại nơi đây Alexander được Aristote, Platon truyền dạy những tinh hoa tư tưởng về văn minh Hi Lạp. Từ sau đó Alexander lên đường chinh chiến trở thành một Đại Đế vang bóng một thời trong lịch sử nhân loại. Tôi có nói: các anh đã nhầm. Ai qui định thầy giáo chỉ là trẻ con nhận người lớn? Đinh Phương Thảo, thầy giáo Thảo, cậu ta chính là thầy giáo của tôi thật.

Các cô của nhà trẻ dẫn các cháu đi chơi vùng ngoại ô thành phố, trong đó có Thảo. Cô giáo hái một ô hoa phân chia cho các cháu, đến lượt cậu ta thì cậu ta không nhận, đôi mắt nhỏ trợn lên. Cô giáo hỏi: "Em không nhận ư?" Đinh Phương Thảo hỏi: "Hoa có đau không ạ?" Khi uống nước có ai khuyên chừa chút nước để tưới chậu hoa gần đó. Có ai hy vọng rằng sẽ hiểu được cái hạnh phúc của sự chia sẻ. Có ai tập chia sẻ cho bông hoa chút nước và kiên nhẫn chờ đợi hoa nở để thưởng thức vẻ đẹp đơn giản của thiên nhiên. Đừng chạy theo những sản phẩm mà hãy dừng chân nơi hiện tại để có thể chia sẻ với thiên nhiên những niềm vui thật đơn giản. Đối với những cái gì tốt đẹp, do thường không cảm thấy cái tốt đẹp của nó, không yêu quý, không bảo vệ, hoặc có lúc thấy nó đẹp mà mình không có lại đâm ra ghen ghét, chửi rủa, thậm chí còn nhúng tay vào hùa làm hại và vùi dập nó nữa. Đinh Phương Thảo lại từ bi, nhìn mọi cái đều có mạng sống, đều tôn trọng môi trường, cùng sống hoà bình. Cháu đáng là thầy giáo của tôi.

Một hôm giờ ăn trưa trong nhà trẻ, nhiều đứa trẻ khác nhau nhó thức ăn đựng trong hộp mang theo và chai nước ngọt không vừa lòng lắm. Thảo nhìn đứa bạn cùng lứa tuổi: À, có đến hàng triệu những trẻ em vô phước trên thế giới không có được cái hạnh phúc đơn giản là ăn được một chén cơm nhỏ để làm giảm cơn đói. Có ai nghĩ đến những bác nông dân không hưởng được công lao của mình phải bán gạo ngon và gia đình phải ăn gạo xấu. Chớ chê ngon dở và nên vét hết những hạt cơm trong chén. Hãy để những ý nghĩ bực dọc lắng dịu xuống và hưởng những suy nghĩ yêu thương về hàng triệu trẻ em vô phước trên thế giới không thực hiện được những giấc mơ đơn giản là có một cuộc sống hồn nhiên, không lo nghĩ, hằng ngày cắp sách đến trường để học hỏi hoặc những em bé phải đi moi rác trong đêm tối của đau khổ để sống qua ngày hay phải làm lụng cực khổ mới có buổi ăn chưa chắc đầy bụng đừng có chi đầu óc thành thói để đi học. Đinh Phương Thảo nhận thức như thế, cậu ta sẽ không có thái độ ngạo mạn khi đạt thành quả tốt trong học vấn. Thảo sẽ tự tin và thực hiện giấc mơ ngọt ngào nhất đời người đem đến tình thương đầy đủ giữa những thiếu thốn sức ấm của tình người. Cháu đáng là thầy giáo của tôi.

Trên đường phố có hai người tranh chấp cãi nhau, mỗi đầu chửi nhau, sau đánh đấm túi bụi, một người té mặt chảy máu, cầm luôn con dao phay của hàng thịt bên cạnh, những người vây xem bỗng chạy tán loạn. Thân sinh cậu ta dắt cậu ta đi qua đúng lúc ấy. Thảo chạy đến đứng giữa hai người nói to lên "Không được đánh nhau, đánh nhau không phải con người khôn ngoan đâu! Không đánh được nhau đâu nhé!". Con người bây giờ chán lắm, dường như ăn phải thuốc nổ. Việc con con lông gà, vỏ tỏi cũng gây thành chuyện đổ máu. Nhưng khi việc ẩu đả đường phố xảy ra lại không có mấy ai đứng ra ngăn chặn. Tôi cũng vậy, sợ bệnh vực người yếu thì ăn dao của kẻ mạnh. Sợ khi ngăn kẻ mạnh, người yếu lảng lạng chuồn đi, cảnh sát kéo đến

tránh sao khỏi liên lụy. Thôi thì thêm một việc chẳng bằng ít đi một việc, cứ rút cho êm, sau khi chuyện xảy ra ngay một lời làm chứng cũng không chịu nói. Thảo có lòng nghĩa cử lắm liệt trước mỗi an nguy, có tinh thần anh dũng. Thật đáng làm thầy của tôi.

Trong một buổi tất niên, trước khi nghỉ hè, những đứa trẻ khác leo trèo, la hét ồn ào, khi bà hiệu trưởng lên phát biểu, không khí lại ồn hơn. Thảo đứng bật lên nói: "Phải giữ im lặng. Không nên nói chuyện riêng ở đây". Thảo ngồi xuống chú ý nghe mắt không láo liếc. Tôi không có khí phách lớn ấy, để gia đình bản thân được bình yên và để có một chút sự nghiệp, lúc nào cũng phải thận trọng rụt rè, e nể như quẩy một gánh trứng gà qua chợ đông đúc, không dám chen người. Sợ người chen mình, nhìn được thì nhìn, không nhìn được cũng nhìn nhiều nhất là chỉ biết. "Một điều nhìn chín điều lành" an ủi mình mà thôi. Kết quả là đánh mất nhiều chí khí, bỏ lỡ nhiều việc đúng. Đinh Phương Thảo lại không hề nhát gan như vậy. Cậu ta thật đáng là thầy giáo của tôi.

Ngày tết vừa qua, bạn tôi dẫn con đi chúc tết một người bạn đồng hương. Trong nhà, trên tường treo tờ lịch có in những tài tử phương Tây ăn mặc nửa kín nửa hở. Khi không có người, khách đến ai cũng muốn xem qua, nhưng có người bước vào giả vờ sắc mặt nghiêm lại. Một người bạn khác nhận thấy lịch năm nay không hay, dùng miếng giấy đỏ cắt dán lên chỗ loả thể, mọi người nói cười toe toét rồi cố ý chỉ vào ngực trần hỏi Thảo: Đây là cái gì? Cậu ta đang đùa giỡn trái banh, nghịch rất say sưa, ngẩng lên chột nhìn liền đáp ngay "vú của mẹ". Nói xong cúi xuống nghịch tiếp. Đàn ông đối xử đàn bà nào coi như nữ thần, là xác thịt, song không dám mở miệng nói toạc giữa đám đông. Không nói toạc, song không sao quên được, ngồi một mình suy nghĩ miên man. Nói ra là thô tục thấp hèn, là không quân tử, không hoàn hảo. Thảo không có thể tục, không coi trần truồng nảy ra ý xấu, đã nhìn, đã coi là một bộ phận nào đó của con người: là một bộ ngực tròn trịa của mẹ hiền tạo ra những dòng sữa, dập tắt

những cơn khóc do sự đói bụng đưa đến. Nói ra coi như xong. Không giả vờ. Không cầu kỳ. Không tự giấu mình. Không giấu người. Rất bình thường. Thản nhiên như một thiền sư Nhật Bản mỉm cười trước lời nói của người huynh đệ cùng đi trên đoạn đường lấy lợi." Tôi đã bỏ nạng chỗ đó rồi. Chính anh còn mang nạng theo đấy sao!" Thảo thật xứng đáng làm thầy của tôi.

Thầy giáo đó của tôi ít nói, đối với tôi không có sự dạy bảo dài dòng, không ra bài tập, cũng chưa bao giờ tỏ ra đặc ý có một học trò như tôi, ngược lại, luôn tỏ ra tỉnh bơ, có vẻ bông lung, ngạo mạn. Tôi cứ nghiền ngẫm mãi, có lẽ thầy giáo đó làm như vậy chính là đòi tôi phải hiểu cái đạo lý: "Lưỡi bén thì trời cùn, mắt không thì quỷ tránh". Tôi phải đối xử với thầy giáo của tôi một cách hết sức lo sợ, khiến tôi luôn luôn tìm được những cái xấu kém của tôi. Để biết hổ nhục. Tôi tin tưởng rất nhiều người tiếp xúc với thầy giáo của tôi, ai cũng phải hổ nhục.

Cho nên một ngày qua, tôi cảm ơn và chào một ngày cho tôi biết từng hơi thở, hiện tại chính nơi đây là thời gian của một đời người: Chào buổi sáng: bằng những bước chân tôi đi kéo dài thêm đời sống, thêm can đảm tiếp nhận nỗi buồn vui. Chào buổi trưa: trên vai nặng, đi lên đi xuống, ngược xuôi trả nợ áo cơm trả nợ cuộc đời. Chào buổi chiều: khi em tan trường về hun hút bóng đường xa, một chút lòng thương tiếc ngày qua. Buổi tối về kính cẩn cúi chào cho tôi một vùng tĩnh lặng, bao giờ trở lại một căn nhà đã ngụ một thời gian. Cho nên, tôi không có lý do không gọi Đinh Phương Thảo là thầy giáo! Thầy giáo của tôi cũng không phải chỉ có một học trò như tôi.

Nguyễn Văn Hiếu.

